

656

~~5.04~~

~~1950~~

CAPELA COSMA si DAMIAN.

SPITALUL FILANTROPIA.

BUCURESTI

1943 - 1950

656

~~1950~~

~~1950~~

București Cafele Filantropice București

Cosmo n. 10000 - 7101

Vali c. 10000

11. Anuier

Decembrie 1969

cu reținer.

23-32-1943

M. SI. „D-ii COSMA SI DAMIAN”

Sect. Filantropia Rom.

74
mai

22

D.M. A. S.T.
ARHIVA
Colectia
nr. 656

MINIST. CULT. NATIONALE SI AL CULTELOR

N. 1136 + 24 MAI 1943 +

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

24.5.1943

Tehnic

V. Frîntul

24.5.1943

Referent. Sunt de părere să se comunice Episcopiei Spitalului Arile că fiind informati că în lucrările de transformare a Spitalului Filantropiei este prevăzută și dărâmarea capelii Spitalului, adică Biserica în primul rând. Deoarece acest monument fiind construit înaintea de 1843, cade sub protecția Legii pentru conservarea și restaurarea Monumentelor istorice, se aduce la cunoștință că acel monument nu poate fi dărâmat de către autoritatea prezintă a Comisiei care nu poate cuprinde de către în condițiile arătate în textul elaborat. Episcopie fiind rugată să răspundă direct întrebării și dărâmarea bisericii să se facă în același timp și trimite domnului care are cunoștința Comisiei.

art. 10
Episcopiei

28.5.1943
Se comunică potrivit reprezentării
V. Frîntul

On. Comisiunii Monumentelor Istoric -

Subsemnatul Pr.-Confesor al Episcopiei Filantropiei din Capitală, respectuos aduc următoarele:
În incinta Episcopiei acestuia se găsește a Biserica cu hramul „Sf. Dni. Cosma și Damian”. Cautând vechimea ei am găsit, că la 1813 s'a început zidirea Spitalului „Jubirea de oameni” prin dragostea Bonului Grigore Băleanu, îndemnat fiind de Gd. rus Kutuzoff, în trecere prin București. Fandările s'au colectat prin subscripție publică. Un donator s'a luat obligatia să zidească Biserica. Acesta este Dna Ecaterina Cătreanu, nora lui Radu Forcășanu. Spitalul s'a început deodată cu Biserica - clădirea se după sistemul Basilienelor, adică, în mijloc Biserica și de-a parte și de alta clădire, formând etaj - spital. S'a terminat Spitalul la 1815 iar Biserica la 1817. După 53 ani - Biserica n'a mai fost observată de marele public, întru cât, la 1870 s'a adăugat un etaj clădirii și astfel s'a înglobat complet Biserica, formând o clădire singură cu același acoperiș.
— Din act document se vede că terenul ar fi fost proprietatea unei hănuștini sau a hănuștinei Ciamea (clavragieni) și actul de vânzare sau donație este semnat de un Arhimandrit.
Întru cât se intenționează să se dărâme vechea clădire pentru a se construi altă mai modernă - implicit Biserica - cu amănunțit de bine a grănița Institutul de protecție al lucrurilor vechi, conștientă simțul religios, moral și social al vremilor trecute.

On. Comisiunea Monumentelor Istoric -
Ministerul Cultelor.

ca să nu se lase uitări miile clienți era
de români și creștini. Documentele sunt
bogate în note interesante. Eu n'am citit decât
un rezumat al Sltui Cuvilierului Eforie Gălăcescu.
Biserica a fost reparată cu ocazia cadăușii
epistolarului la 1871 și s'a făcut din nou pictura
de către Pet. Tătarășcu.

Dacă s'ar putea, oărablige Eforia Epit. Civilă,
ca această biserică să fie recondițată în
același stil și mărime pe un alt loc din
grădina Epistolarului.

Cu respect,

D. Nic. Gh. Papescu
Epit. "Filantropia"

23-32-1943

~~Bis. Sf. Cosma și Damian~~

~~Spitalul Filantropia~~

Eforia Spitalelor Civile

Bulevardul coral
Loca

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția <i>CRU</i>
nr. <i>676 f 2</i>

2 JUN. 1943

1136/1943

Bisericuța Sf. D-ri Cosma și Damian din curtea Spitalului Filantropia, fiind construită înainte de 1834 este pusă sub protecția legii de conservare și restaurare a monumentelor istorice.

Comisiunea Monumentelor Istorice fiind informată că, în lucrările de transformare ale Spitalului Filantropia, este prevăzută și dărâmarea Capelei spitalului.

Ca atare, potrivit legii de restaurare și conservare a monumentelor istorice, această bisericuță nu poate fi dărâmată fără autorizația prealabilă a Comisiunii Monumentelor Istorice.-

Această autorizație nu se poate căpăta decât în condițiile arătate în textul alăturat, rugându-vă să binevoiți a comunica dacă se intenționează dărâmarea bisericii, în timp, trimițând dosarul cerut spre examinarea Comisiunii.-

P. MINISTRU,
Secretar General

Profesor Aurel Popa

Director,

V. Brătulescu

737

București Capela Spitalului Filantropiei
1949

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colecția	Arh
Nr.	656 p. 3

XXXXXXXXXXXXX

VI

27887/949

Către
Sf. Mitropolie a Ungro-
VlahieiArhiepiscopia Bucureștilor
Serv. Personalului.

9. SEP. 1949

La Nr. 9903/949, vă facem cunoscut că intervenția pentru menajarea dela dărâmare a capelei cuprinsă în Spitalul de Stat Nr. 5 (fost Filantropia) a fost tardivă întrucât lucrările de dărâmare, începute, nu mai puteau fi oprite.-

Delegații Ministerului au cercetat monumentul și au întocmit planurile releveu ale capelei și au fotografiat pictura murală de pe peretele absidei pentru a fi păstrate ca documente în arhivă. Cercetând catapeteasma s'a constatat că icoanele pot fi opera pictorului Tattarescu și ca atare merită să fie păstrate în bune condițiuni în locul ce veți binevoi a decide.-

În ceea ce privește cele trei icoane mai vechi, reprezentând pe Sf. Ecaterina, pe Isus Hristos și pe Fecioara cu pruncul, datând din 1817 și purtând pe una din ele semnătura zugravului David Mina, vă rugăm să binevoiți a le repartiza Secției de artă veche românească din Muzeul Național pentru complectarea colecțiilor lui.-

D I R E C T O R,

VR

SEFUL SERVICIULUI,

M. Sacal

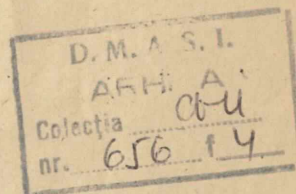
SF. MITROPOLIE A UNGRO-VLAHIEI

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

Serviciul Personalului
Nr. 9902.

N. B. La răspuns se va arăta numărul
de mai sus

București, 12 SEP 1949

ONOR

COMISIEI MONUMENTELOR ISTORICE

L O C O

Ca urmare raportului Nr.14/949, al Pr.Confesor dela Spitalul Filantropia din Capitală, avem onoare a vă aduce la cunoștință, că Direcția Spitalului de Stat Nr.5, a dispus dărâmarea pavilionului aceluia Spital, în care se află zidită capela.

Intrucât capela Spitalului Filantropia, ce ar urma să se dărâme este monument istoric important, vă rugăm să binevoiți a lua măsuri, spre a se menaja capela în cauză dela dărâmare.

CONSILIER ADMINISTRATIV ,

Pr. Gh. I. Ișac

Secretar Eparhial

Const. Vasileanu

M E M O R I U

Capela Spitalului Filantropia din București.-

În baza delegației dată Nr. 27022 din 8 Sept. 1949, am cercetat la fața locului și relevat acest frumos și destul de important monument istoric de artă.

Nu a fost delă început cred o construcție special făcută pentru capelă, ci o amenajare într'una din încăperi într'o sală care să corespundă accesului tuturor saloanelor din vechea clădire a Spitalului.

Însă meritul cel mare este al artistului arhitect sau cine va fi fost care a știut să amenajeze într'o încăpere destul de mică (8,50/8,20) o frumoasă lucrare în lemnărie. Se putea vedea influența artei Renașterii adoptată cultului ortodox astfel ca să corespundă în totul cerințelor cultului. Parterul avea stâlpi de lemn în formă de cruce care susțineau planșeul (podeaua) balconul. Tâmpla asemenea era în lemn într'un stil Baroc, era împodobită cu icoane de mare valoare operele marilor artiști pictori Nicolae Grigorescu și Tătăărăscu.

La etaj accesul se făcea printr'o scară exterioară adică dintr'un antreu. Aici la etaj sau la balcon stâlpii erau cu multă măiestrie executați în lemn câte patru colonate așezate în cruce având capetele corintiene pe care se rezemau patru arcuri dublouri care la rândul lor primeau rezemarea boltei în jumătate de sferă și pendentiv. Totul era executat în lemn, bolți, arcuri, stâlpi, balcoane, planșee, etc. Însă avea atâta proporție, atâta gingășie în execuție astfel ca să-ți redea din lemn impresia unei construcții de zidărie. Completată cu pictura murală de maestrul Tătăărăscu și icoanele maestrului N. Grigorescu, era în totul o desăvârșită operă de artă care arăta contribuția noastră în domeniul artei și a civilizației.

Intrarea se făcea pe două uși depe latura de Sud. Aceia din dreapta era însă astupată. Lumina primea prin ferestrele depe latura de Nord, unde asemenea cele de la parter erau astupate asemenea și o ușă în stânga, astfel că rămăsese să fie luminată ~~prin cele trei ferestre de la etaj~~ prin cele trei ferestre de la etaj. În semiobscuritatea interioară era un plăcut locaș de reculegere pentru cei în suferință.

Cred că acest monument de artă căzut pradă târnăcopului s'ar fi putut salva, dacă instituția sau arhitectul care a elaborat proiectul noiei construcții ar fi ținut seamă și ar fi consultat și Ministerul Artelor - Direcția Plastică, Comisia Monumentelor Istorice și s'ar fi putut întocmi un proiect cu fără greutate, care să înglobeze în ansamblu lui, și acest monument ar fi fost o cinste și pentru arhitect și pentru Instituția Spitalelor, care ar fi dat astfel dovadă că respectă un bun al țării ocrotit de Ministerul Artelor.

Acum totul este prea târziu. Cred că ar trebui făcută o circulară în acest sens către toate instituțiile unde se fac noi construcții și unde se găsesc monumente de artă.

Stroiciu
7 Septembrie 1949.

București (Capela Spitalului)
Filantropia

R. P. R.

MINISTERUL
ARTELOR ȘI ~~INFORMATIILOR~~
DIRECȚIUNEA VI

De acord
L. I. I. I.

R E F E R A T

Capela Spitalului Filantropia din București

Vechea capelă înglobată între sălile primelor construcții ale spitalului Filantropia este pe cale de a fi dăruită pentru a se face noi construcții. Propunem ca să se facă relevul acestei capele construite înainte de 1834 și să se fotografieze frumoasa compoziție de pe pereții Est și eventual și reprezentativele de pe pendenți.

În același timp propunem să se ia măsuri ca frumoasele picturi ale catapetezmei și panourile pictate din galeria superioară să fie scoase cu grijă pentru a fi păstrate.

SEFUL SERVICIULUI,

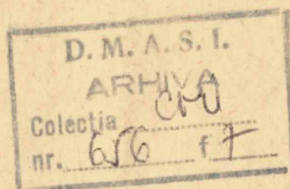
Macul

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

VI

REFERAT

Capela Spitalului Filantropia din Bucuresti

Vechea capelă înglobată între sălile primelor construcții ale spitalului Filantropia este pe cale de a fi dărâmată pentru a se face noi construcții. Propunem ca să se facă relevul acestei capele construite înainte de 1834 și să se fotografieze frumoasa compoziție de pe pereții. Est și eventual și reprezentativele de pe penden-tivi.

În acelaș timp propunem să se ia măsuri ca frumoasele picturi ale catapetezmei și panouri-le pictate din galeria superioară să fie scoase cu grijă pentru a fi păstrate.

SEFUL SERVICIULUI,

M. Gacol

XXXXXXXXXXXXXXXX

VI

C ă t r e
SPITALUL FILANTROPIA

L o c o

Înainte de dărâmarea capelei spitalei Filantropia vă rugăm să binevoiți a dispune să se dea tot concursul delegatului nostru spre a face relevul acestei construcții datând dinainte de 1834.

Totodată vă rugăm a lua toate măsurile ca frumoasele zugrăveli de pe panourile catapeteazmei și din galeria superioară să fie scoase cu cea mai mare grijă pentru a fi păstrate în cele mai bune condițiuni.

D I R E C T O R ,

A large, stylized handwritten signature in blue ink, likely belonging to the Director.

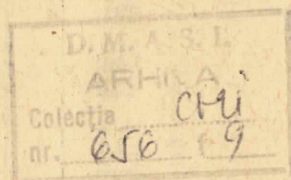
SEFUL SERVICIULUI,

A handwritten signature in blue ink, likely belonging to the Head of Service.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

VI

DELEGATIE

Tov. Teodora Voinescu, Inspector Sef
în Ministerul Artelor este delegată a cerceta
picturile capela spitalului Filantropia pentru
a face propuneri în vederea păstrării lor.

DIRECTOR,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'R' followed by a horizontal stroke.

MINISTERUL
ARTELOR ~~ȘI MONUMENTELOR~~
DIRECȚIUNEA VI

R E F E R A T

Subsemnata Teodora Voinescu, Inspector Sef în Ministerul Artelor, primind delegația Nr.27022 din 3 Septembrie 1949 spre a cerceta picturile din capela spitalului Filantropia, ce este în curs de dărâmare, m'am deplasat azi 5 Sept.a.c. pe teren unde am constatat următoarele:

Pictura murală ce se găsește pe peretele absidei și reprezentând compoziția "Impărăteasa Cerurilor" datează probabil din 1871, când s'a restaurat capela. Ea poate fi opera pictorului G.Tattarescu al cărui stil se recunoaște în această lucrare. Peretele urmând să fie dărâmat, compoziția a fost fotografiată de fotografii Ministerului, rămânând ca document în arhiva Comisiei Monumentelor Istorice. Celelalte opere ce prezintă interes artistic sunt:

1. Un panou din ușa diaconească reprezentând pe Sf.Cosma de G.Tattarescu.
2. Un panou din tâmplă reprezentând pe Fecioară cu Pruncul, de acelaș artist.
3. Una cruce reprezentând răstignirea, tot de G.Tattarescu.
4. Două icoane prăznicare (Nașterea și Buna Vestire).
5. Un medalion, din tâmplă, reprezentând Sf.Treime.
6. Trei icoane reprezentând pe Sf.Ecaterina, Isus Hristos și Fecioara cu Pruncul, datând din 1817. Ultima fiind datată și semnată David Mina - zugrav 1817.
7. 2 sfeșnice de lemn sculptate.

Luând legătură cu parohul Popescu, Confesorul Spitalului Filantropia, ce se ocupă de transportarea obiectelor de cult, mobilier și icoane, propun ca icoanele menționate mai sus cât și obiectele de cult să fie depozitate provizoriu la biserica Mavrogheni, unde vor fi din nou selecționate, urmând ca cele trei icoane ale zugravului David Mina să fie reparti-

zate Secției de artă veche românească din Muzeul Național.

Restul mobilierului și al icoanelor, fără valoare artistică pentru muzeu, erau în curs de transportare în Str. Maior Vârtejanu Nr.9, într'un garaj de unde urmează să fie repartizate la avizul Patriarhiei la anumite biserici.

Amiescu

București Spitalul Filantropiei. Capela. 1950.

XXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXX

Direcția VI.

5472/950

C ă t r e

PAROHIA MAVROGHENI

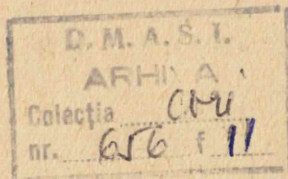
București

28 IAN 1950

Vă facem cunoscut că Ministerul
Artelor aprobă să predați, cu toate formele
legale, spre păstrare până la intrarea lor în
muzeu, parohiei nou înființare, icoanele pro-
venite dela capela spitalului Filantropiei
și care au fost alese de delegatul Ministe-
rului.-

SEFUL SERVICIULUI,

W. Leacub

SEFUL SECȚIEI,

G. C. Tencu

Bucuresti Spitalul Filantropiei, Capela
1949.

XXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXX

Direcția VI.

5472/950

Părintelui Gălățeanu
Str. Uranus Nr. 76

București

28. IAN. 1950

Vă facem cunoscut că Ministerul
Artelor aprobă să preluați, pentru parohia
nou înființată, cu toate formele legale, în
păstrare, până la intrarea lor în muzeu,
icoanele provenite dela capela spitalului
Filantropiei, depozitate la parohia Mavro-
gheni și care au fost alese de delegatul
Ministerului.-

SEFUL SERVICIULUI,

M. Barab

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colecția	<i>CU</i>
nr.	<i>656</i> / <i>12</i>

SEFUL SECȚIEI,

Ion G. G. G.